

Олесь Доній

Передмова воєнного часу

24 лютого 2022 року, коли російські фашисти почали обстріл мого рідного Києва, я зупинив друк цієї книжки. Вона вже була зібрана — всі 30 статей від 30 різних авторів. І я зупинив випуск. 24 лютого було не до книжки.

Повітряна тривога спіймала нашу родину в парку біля Дитячої залізниці, сирена там розташована у будинку поряд, тому звук її саме в парку — надміру гучний. У цій ситуації пояснювати щось чотирирічній донечці було неможливо, навіть через те гучне виття, тож я просто підхопив її на руки, і ми швиденько рушили додому. Треба рятувати родину. Не до книжки.

2 березня пішов у військкомат записуватися добровольцем. Знову-таки — не до книжки.

Наступні тижні й навіть місяці я вагався щодо видання — чи пройдуть випробування цим новим етапом війни всі 25 сходинок?

Війна тривала на той момент уже 8 років — з окупацією фашистською росією Криму в 2014 році. За ці 8 років я втратив на війні багатьох приятелів, знайомих. Неодноразово їздив у фрон-

тову зону на Луганщину й Донеччину. Проте раніше то була війна, далека від дому. А 24 лютого вона підсунулася до мого будинку. Київ тримався. Трималася Україна. Та чи після російських звірств у Бучі, після вбивств українських жінок і дітей буде вчасно, доцільно й раціонально вести мову про «Українську мрію»?

Чи можна тепер писати, говорити, читати про етику праці, подорожі, природу, толерантність, навчання, культуру, архітектуру тощо — всі ці розмаїті принципи й настанови, які так гармонійно були скомпоновані у Концепцію «25 сходинок до суспільного щастя»? Чи актуальні вони під час війни? Чи не потьмяніє під загрозою прямого ядерного удару від гада путіна все, що здавалося таким важливим ще кілька днів тому?

Здавалося б, пряму відповідь на агресію фашистської росії дає лише сходинка № 3: «Вчися боротися за свої права і свободи». Країна-агресор хоче забрати у нас право бути українцями, право мати власну державу, тож вояки ЗСУ виборють наші права і свободи. І в цій боротьбі вони вже в тисячі разів перевершили своїм героїзмом нашу боротьбу під час виборювання Незалежності та під час трьох українських революцій сучасності. Сходинка № 3 у своєму абсолюті. Та усвідомлення себе українцем — це інша сходинка, № 5. А можливість розмовляти українською — № 14. А історична архітектура, яку нещадно російські фашисти розстрілювали в Харкові, Маріуполі, Чернігові? Це ж сходинка № 16! Виявляється, що про етику самообмеження ми згадуємо, коли скидаємося всією країною на оснащення ЗСУ, а це — сходинка № 13. А іноземні мови нам потрібні, щоб домовлятися про постачання додаткової зброї від союзників і потім для навчання на цій техніці, а це ж сходинка № 22. І навіть теза про вгамування власної агресії актуальна й необхідна, адже для відсічі агресії фашистської росії нам необхідна внутрішня єдність нації, нам слід вчитися бути добрішими один до одного, а це — сходинка № 8.

І так виявилось, що одна за одною всі сходинки не втратили актуальності, вони, можливо, навіть яскравіше виблискую-

ють серед того мороку, в яких нас намагався занурити кремль. Одна за одною всі сходинки ведуть до вершини — сходинки № 25 — права кожної українки і кожного українця на щастя. Бо за що ж борються наші герої на фронті, як не за це право для себе, своїх дітей і своїх батьків? Борються за право українців на щастя — щастя, яке в нас хоче відібрати гад путін та озброєні до зубів і одурманені пропагандою російські зомбі. Ми маємо право на мрію, на нашу Українську мрію. І для цього готові працювати над собою. Власне, Концепція «25 сходинок до суспільного щастя» і є настановами для себе, роботою над собою, щоб здійснити Світоглядну Реформацію в країні, щоб наблизити ту саму Українську мрію — створення умов для щастя кожній українці та кожному українцю.

Ця книжка, як і Концепція «25 сходинок до суспільного щастя», спрямована на:

- а) моральний спротив російській фашистській агресії;
- б) єдність української нації;
- в) утвердження прогресивних світоглядних цінностей.

Коли прийшло це усвідомлення, ми відновили роботу з випуску книжки. Була спокуса внести правки в статтю кожного автора, та, зрештою, ми вирішили залишити праці в тому вигляді, в якому вони були «до 24 лютого», й обмежитися лише додатковою «воєнною передмовою». Це наші погляди, наші позиції, і ми не повинні жити, оглядаючись на російських фашистів — наші цінності тривкі, невмирущі й не залежать від агресорів.

За час, поки готувалася книжка, пішли з життя двоє співавторів — Олександр Ройтбурт (м. Одеса) та Ігор Марков (м. Львів). Пішли через хвороби, у творчому розквіті. Нехай ця книжка з їхніми статтями і поглядами буде ще одним додатковим пам'ятником. Вони цього заслужили.

У однієї співавторки — Наталії Іщенко — загинув на фронті, на Харківщині, син, Астамур Гумба. Він пішов добровольцем, навіть не маючи українського громадянства. Астамура,

а для родини і друзів — Астіка, я знав з дитинства, може, років з п'яти, а Наталю я попросив розписати сходинку № 25 — про щастя. І от частину (можливо, найбільшу) її щастя вкрав гад путін і його зомбаки.

Двоє співавторів — Павло Вишебаба і Володимир Бойко — пішли воювати в лави ЗСУ й зараз перебувають на фронті. А значить, у небезпеці. І боронять наше з вами, друзі, право на щастя, боронять Українську мрію.

Ці невеличкі рядки «воєнної» передмови я витискав із себе кілька місяців. Ніяк не міг себе примусити. Шість місяців — півтори сторінки тексту. Я ще нічого й ніколи так довго не писав. Видавництво сумлінно чекало, за що я їм вдячний.

І ось нарешті наша спільна робота побачить світ. Бо це потрібна робота. Це про те, як усім нам разом стати кращими. Як створити щасливу країну для щасливих людей.

Але щастя має бути захищеним. Тому на завершення «воєнної передмови» я дозволю собі і воєнний вірш. Вірш, який я написав 9 березня 2022 р. і, до речі, дуже швидко, за 5 хвилин, як тільки почув, що росіяни обстріляли пологовий будинок в Маріуполі. Мене тоді просто «накрило» цією інформацією.

Тому він і називається: «російському солдату».

(російському солдату)

І ось ти зайшов на чужбину,
Заліз на землю ворожу,
Де під кожним кущиком віє:
«Україна все одно перемає!»

І ось ти стріляєш в жінок,
З якими, може, мріяв би спати,
І ось ти вбиваєш діток
І ще не боїшся відплати.